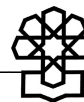

بررسی مصوبات و استدلالات‌های توجیهی
کمیسیون ویژه طرح تحول اقتصادی
در مورد لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها

به نام خدا

فهرست مطالب

چکیده	۱
مقدمه	۱
۱. پیشینه تاریخی و سوابق قانونی هدفمندکردن یارانه‌ها	۴
۲. مفاد لایحه هدفمندکردن یارانه‌ها و مصوبات کمیسیون ویژه طرح تحول اقتصادی و دلایل توجیهی آن	۶
پیوست - فهرست گزارش‌های مرکز درخصوص طرح تحول اقتصادی دولت	۲۸
منابع و مأخذ	۲۸

بررسی مصوبات و استدلال‌های توجیهی کمیسیون ویژه طرح تحول اقتصادی در مورد لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها

چکیده

لایحه هدفمندکردن یارانه‌ها با قید یک فوریت در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۸/۵ هیئت وزیران به تصویب رسید. با ارائه این لایحه به مجلس شورای اسلامی، مجلس نیز کلیات آن را در جلسه علنی مورخ ۱۳۸۷/۱۰/۱۰ به تصویب رساند. در این گزارش سعی شده است مفاد لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها و مصوبات کمیسیون ویژه درخصوص مواد این لایحه ارائه شود. در متن لایحه، اصلاح قیمت حامل‌های انرژی و برخی کالاهای اساسی در طول سه سال پیش‌بینی شده بود که کمیسیون ویژه طول دوره این اصلاحات را حداکثر به ۵ سال (سال‌های اجرای برنامه پنجم توسعه) افزایش داد. علاوه بر این کمیسیون ویژه تصویب کرد که منابع حاصل از اجرای این قانون به حسابی نزد خزانه‌داری کل کشور با عنوان حساب هدفمند کردن یارانه‌ها واریز شود تا منابع جمع‌آوری شده در این حساب تحت سرفصل‌های مشخصی در قوانین بودجه سنواتی مصرف شود. کمیسیون ویژه طرح تحول در فرایند تصویب این لایحه همچنین برخی از مواد، تبصره‌ها و بندهای دیگری را با توجه به ساختار کلی لایحه و تغییر و تحولات ناشی از اجرای آن، به لایحه الحاق و متقابلاً برخی دیگر از مفاد لایحه را حذف کرد و در نهایت تغییرات را به تصویب رساند.

مقدمه

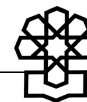
براساس سند چشم‌انداز بیست ساله، ایران در افق سال ۱۴۰۴، کشوری توسعه یافته و دارای مقام و جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در بین کشورهای منطقه، توأم با حفظ هویت اسلامی و انقلابی و الهام بخش در جهان اسلام، همراه با تعامل سازنده و مؤثر در روابط بین‌المللی خواهد بود. همچنین در افق این سند، ایران کشوری توسعه یافته با الگویی متناسب با مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی با اتکا بر اصول اخلاقی و ارزش‌های اسلامی، ملی و انقلابی با تأکید بر مردم‌سالاری دینی، عدالت اجتماعی، آزادی‌های مشروع، حفظ کرامت و حقوق انسان‌ها و بهره‌مندی از امنیت اجتماعی و قضایی توصیف شده است. این سند به‌عنوان مبنای قانونگذاری و تصمیمات کلان نظام و سیاست دولت‌ها، توسط مقام معظم رهبری در سال ۱۳۸۲ به قوای سه گانه ابلاغ شد.

با توجه به تجربه سه دهه گذشته از انقلاب اسلامی در عرصه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و دلایل متعدد اقتصادی و همچنین در راستای ایجاد بسترهای اجرایی کردن سند مذکور، سیاست‌های ابلاغی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی نیز در سال‌های ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ تدوین و توسط مقام معظم رهبری ابلاغ شد.

در حال حاضر تمام قوای سه‌گانه برای اجرایی کردن اهداف مصرح در سند چشم‌انداز، سیاست‌های کلی اصل (۴۴) و همچنین قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تلاش می‌کنند و در این میان دولت با توجه به وظیفه ذاتی خود، به‌طور مستقیم وارد عمل شده است. یکی از برنامه‌های عملیاتی ارائه شده از طرف دولت در این راستا، برنامه تحول اقتصادی است که با یادآوری فاصله واقعیت‌های موجود در کشور از شاخص‌ها و اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله و با بررسی ظرفیت‌های موجود، اصلاح ساختار اقتصادی را بر مبنای جهت‌گیری‌های سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی دنبال می‌کند. این برنامه بنا بر ادعای طراحان آن، رویکردی کارا مطابق با ابزارها و محورهای کلیدی هفت‌گانه مطرح شده در برنامه چهارم توسعه از قبیل بهره‌وری، نظام مالیاتی، نظام یارانه‌ها، نظام گمرکی، نظام بانکی، ارزش‌گذاری پول ملی و هدفمندسازی یارانه‌ها را در پیش گرفته است.

مجلس شورای اسلامی نیز مطابق وظایف تقنینی و نظارتی خود و در چارچوب اهداف سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جهت تسریع در نیل به اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله کشور و همچنین با توجه به اهمیت رئوس مطرح شده در طرح تحول اقتصادی و تأثیرگذاری آن در اقتصاد کشور، کمیسیون ویژه‌ای با عنوان «کمیسیون ویژه طرح تحول اقتصادی» تشکیل داده تا قوانین متناسب با اهداف مندرج در طرح تحول اقتصادی را در هر حوزه به‌صورت جداگانه بررسی کند و زمینه ایجاد بسترهای قانونی لازم را برای اجرای طرح‌های مذکور جهت حصول اهداف غایی سند چشم‌انداز با تصویب لوایح ارائه شده از طرف دولت فراهم آورد. کمیسیون ویژه طرح تحول اقتصادی با عضویت نمایندگان شاخص مجلس از جمله رؤسای کمیسیون‌های تخصصی و برخی از نمایندگان صاحب‌نظر و با تجربه در امور اقتصادی، سیاسی و فرهنگی شکل گرفته است. با توجه به اهمیت و تأثیرگذاری بحث هدفمندسازی یارانه‌ها در پارامترهای کلان و خرد اقتصادی و پیشینه تاریخی این بحث و مباحث مرتبط با آن در ادبیات اقتصاد سیاسی کشور و نقش و کارکردهای عمومی یارانه‌ها و همچنین با توجه به حجم بالای یارانه‌ها در اقتصاد ایران و آثار فراتر از مسائل اقتصادی آن در قالب ابعاد اجتماعی و سیاسی این بحث، کمیسیون ویژه طرح تحول اقتصادی مجلس حتی چند ماه قبل از ارائه لایحه هدفمندکردن یارانه‌ها توسط دولت با همکاری همه اعضای کمیسیون و اعضای کارگروه طرح تحول اقتصادی

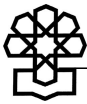
دولت و تمام ظرفیت کارشناسی دفاتر مطالعات تخصصی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی و با بهره‌مندی از ظرفیت و توان کارشناسی و پژوهشی شبکه نخبگان آن مرکز و همچنین کارشناسان و صاحب‌نظران وزارتخانه‌ها و نهادهای مرتبط با بحث هدفمندکردن یارانه‌ها، بررسی اسناد پشتیبان و مطالعات صورت گرفته پیرامون موضوع هدفمندکردن یارانه‌ها، و ابعاد و آثار آن را آغاز کرد.

با تصویب یک فوریت لایحه هدفمندکردن یارانه‌ها در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۸/۵ هیئت وزیران این لایحه در تاریخ ۱۳۸۷/۱۰/۹ طی نامه‌ای از سوی رئیس‌جمهور و برای طی مراحل و تشریفات قانونی به رئیس مجلس ارائه شد.

با مطرح شدن لایحه مذکور در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۸۷/۱۰/۱۰ مجلس شورای اسلامی این لایحه با قید یک فوریت به تصویب رسید. پس از تصویب فوریت این لایحه در جلسه علنی مجلس، لایحه مذکور جهت بررسی و تصویب جزئیات آن به کمیسیون ویژه طرح تحول اقتصادی و سایر کمیسیون‌های فرعی مرتبط با لایحه ارسال شد.

با ارسال لایحه به کمیسیون‌های اصلی و فرعی، این کمیسیون‌ها نیز با دعوت از استادان، صاحب‌نظران، کارشناسان سازمان‌های مختلف از جمله کارشناسان دفاتر تخصصی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، نمایندگان بخش‌های خصوصی و فعالان اقتصادی، وزرا، رؤسا و مدیران وزارتخانه‌ها، ارگان‌ها و نهادهای دولتی و غیردولتی، جزئیات، آثار و تبعات اجرای لایحه هدفمندکردن یارانه‌ها را با در نظر گرفتن ابعاد و آثار احتمالی لایحه بر بخش‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور مورد بررسی قرار دادند. پس از بررسی‌های صورت گرفته و اخذ نظرات و آرای صاحب‌نظران و فعالان بخش‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی کشور، کمیسیون‌های فرعی و اصلی در مورد کلیات لایحه رأی‌گیری کردند [در این رأی‌گیری برخی از کمیسیون‌های فرعی کلیات لایحه را قبول و برخی دیگر کلیات لایحه را رد کردند و این در حالی بود که کمیسیون اصلی کلیات لایحه مذکور را با اکثریت آرا مورد پذیرش قرار داد] و مقرر شد کمیسیون اصلی (کمیسیون ویژه طرح تحول اقتصادی) پس از دریافت پیشنهادات کمیسیون‌های فرعی، نمایندگان مجلس، مرکز پژوهش‌ها و سایر ارگان‌ها و نهادهای خصوصی و فعالان اقتصادی کشور، مفاد (جزئیات) این لایحه را مورد بررسی و تصویب قرار دهد.

البته باید متذکر شد که در فرایند بررسی لایحه توسط کمیسیون‌های اصلی و فرعی، دفاتر تخصصی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با مدیریت معاونت پژوهشی این مرکز، نشست‌ها و جلسات تخصصی متعددی به درخواست کمیسیون‌های مربوطه و با مشارکت صاحب‌نظران، اساتید دانشگاه، فعالان اقتصادی بخش خصوصی، نمایندگان مجلس و کارشناسان

کارگروه طرح تحول اقتصادی دولت در راستای بررسی ابعاد و آثار لایحه تشکیل دادند که ماحصل این اقدامات تهیه ۱۲ گزارش بود که در تعامل با کمیسیون ویژه و کمیسیون‌های تخصصی با حضور کارشناسان دولت مورد بررسی و مذاقه قرار گرفت و به بازنگری در متن بخش‌هایی از لایحه دولت انجامید که فهرست گزارش‌های مرکز در این باره در پیوست ۱ درج شده است.^۱ در نهایت کمیسیون ویژه با برگزاری جلسات کارشناسی متعدد طی هشت ماه و با حضور اعضای کمیسیون، اعضای کارگروه طرح تحول اقتصادی دولت و کارشناسان مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی و سایر ارگان‌ها و نهادهای مرتبط مفاد لایحه را بررسی و مصوبات نهایی خود را در این خصوص ارائه کرد.

۱. پیشینه تاریخی و سوابق قانونی هدفمندکردن یارانه‌ها^۲

نخستین بار بعد از انقلاب اسلامی، در بند «۴» سیاست‌های کلی قانون برنامه اول توسعه (مصوب سال ۱۳۶۸) به موضوع یارانه‌ها پرداخته شد. براساس متن مذکور، تغییر سیستم سهمیه‌بندی کالاهای اساسی به نحوی که یارانه‌های پرداخت شده در چارچوب نظام تأمین اجتماعی کشور به تدریج و صرفاً متوجه افراد کم درآمد جامعه شود، به‌عنوان یکی از سیاست‌ها از سوی قانونگذار در قانون یاد شده پیش‌بینی شد.

در قانون برنامه دوم توسعه (مصوب ۱۳۷۳) (بند «ب» سیاست‌های عمومی) نیز به موضوع ادامه سیاست پرداخت یارانه برای کالاهای اساسی و دارو و حتی‌الامکان علنی کردن بخشی از یارانه‌های پنهان و همزمان با آن تقویت نظام تأمین اجتماعی، بیمه و امداد و برقراری و تأمین کمک‌های مستقیم در موارد لازم تأکید شده. همچنین مشخص ساختن یارانه‌ها و کمک‌های دولت و

۱. لازم به یادآوری است که این پیشنهادها حاصل مطالعات متعدد دفاتر تخصصی مرکز پژوهش‌ها است که در طول آن کارشناسان مرکز ضمن حضور در جلسات کمیسیون طرح تحول و سایر کمیسیون‌های تخصصی مجلس، اطلاع از مستندات و دلایل دولت با تشکیل تیم‌های مطالعاتی و دعوت از استادان و صاحب‌نظران بررسی جامعی را در پیرامون تبعات اجرای طرح تحول انجام دادند و پس از تقدیم لایحه نیز با تعیین ارقام و سناریوهای مختلف نسبت به اصلاح لایحه دولت اقدام کردند. این بررسی‌ها در جلسات متعدد کارشناسی در مرکز با حضور استادان، صاحب‌نظران و کارشناسان دستگاه‌های اجرایی در نهایت به تهیه متن پیشنهادی مرکز درخصوص مفاد لایحه هدفمندکردن یارانه‌ها انجامید. پیشنهادهای اصلاحی مرکز با در نظر گرفتن تأیید رویکرد دولت در حذف یارانه‌های انرژی و هدفمندکردن یارانه‌ها و برای اجتناب از تبعات آن ارائه شد که این پیشنهادات مورد توافق تمامی دفاتر تخصصی ذی‌ربط مرکز بود.

۲. گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی درباره لایحه هدفمندکردن یارانه‌ها: ۵. ابعاد حقوقی لایحه، با شماره مسلسل ۹۴۴۴، دی ماه ۱۳۸۷.

انتقالات درآمدی دولت در قالب طبقه‌بندی مستقل بودجه به‌عنوان بخشی از سیاست‌های هزینه‌ای تلقی شد.

در قانون برنامه سوم توسعه (مصوب ۱۳۷۹) نیز در برخی مواد، به موضوع یارانه‌ها اشاره شده است، براساس بند «الف» ماده (۴۶) قانون یاد شده، که در ماده (۱۰۳) قانون برنامه چهارم توسعه نیز تنفیذ شده است. سیاست پرداخت یارانه کالاهای اساسی شامل گندم، روغن نباتی، قند و شکر، پنیر، دارو و شیر خشک در برنامه سوم با حفظ کالا برگ از نظر تعداد، مقدار وزنی و قیمت آن مطابق برنامه دوم ادامه خواهد یافت. دولت موظف است یارانه پرداختی به کالاهای اساسی را بر اساس مقدار سرانه در برنامه دوم به‌صورت ریالی و ارزی در بودجه سالیانه منظور کند. در سال ۱۳۸۰ قانونگذار بند «الف» ماده (۴۶) را به شرح ذیل اصلاح کرد:

بند «الف» - دولت مکلف است اقدامات قانونی به‌منظور هدفمندکردن پرداخت یارانه کالاهای اساسی شامل گندم، روغن نباتی، قند و شکر، پنیر، دارو، شیرخشک، کود، بذر، سم، حامل‌های انرژی و سایر موارد را انجام دهد، به‌طوری که از سال سوم برنامه مذکور نظام پرداخت یارانه با کمیت مشخص در راستای اهداف ذیل متحول و تغییر یابد:

- منطقی کردن مصرف کالاهای یارانه‌ای و جلوگیری از قاچاق این نوع کالاها،
 - تشویق و توسعه سرمایه‌گذاری و حمایت از تولید داخلی کالاهای یارانه‌ای،
 - کاهش سهم طبقات با درآمدهای بالا و افزایش سهم طبقات با درآمد پایین از یارانه‌ها،
 - جایگزین کردن تدریجی طرح‌های رفاه اجتماعی به جای پرداخت یارانه،
 - تأمین منابع برای سرمایه‌گذاری زیربنایی و محرومیت زدایی کشور و توسعه اشتغال،
 - توسعه اشتغال مولد با اعطای وام از محل درآمدهای حاصل (به‌صورت وجوه اداره شده).
- در فصل هشتم قانون برنامه چهارم توسعه (مصوب ۱۳۸۳) هم به موضوع ارتقای امنیت اجتماعی و عدالت اجتماعی اشاره شده است. براساس ماده (۹۵) قانون مذکور، «دولت مکلف شده است به‌منظور استقرار عدالت و ثبات اجتماعی، کاهش نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی، کاهش فاصله دهک‌های درآمدی و توزیع عادلانه درآمد در کشور و نیز کاهش فقر و محرومیت و توانمند سازی فقرا، از طریق تخصیص کارآمد و هدفمند منابع تأمین اجتماعی و یارانه‌های پرداختی، برنامه‌های جامع فقر زدایی و عدالت اجتماعی را با محورهای مشخص تهیه و به اجرا بگذارد و ظرف شش ماه پس از تصویب قانون فوق نسبت به بازنگری مقررات و همچنین تهیه لوایح برای تحقق سیاست‌های مشخص اقدام نماید».

از طرف دیگر براساس ماده (۳) اصلاحی قانون برنامه چهارم توسعه «مصوب ۱۳۸۳»، «قیمت فروش بنزین، نفت گاز، نفت سفید، نفت کوره و سایر فرآورده‌های نفتی، گاز، برق و آب، همچنین

نرخ خدمات فاضلاب، ارتباطات تلفن و مرسولات پستی در سال اول برنامه چهارم قیمت‌های پایان شهریور ۱۳۸۳ خواهد بود. برای سال‌های بعدی برنامه چهارم، تغییر در قیمت کالاها و خدمات مزبور طی لوایحی که حداکثر تا اول شهریور هر سال تقدیم می‌شود، پیشنهاد و به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد».

براساس ماده (۴) قانون ساختار نظام رفاه و تأمین اجتماعی (مصوب ۱۳۸۳)، اهداف و وظایف حوزه حمایتی و توانبخشی به شرح ذیل اعلام شد:

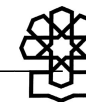
الف) سازماندهی و هدفمندکردن یارانه‌ها و منابع حمایتی، «...» «ه» تأمین حداقل اندکی برای همه افراد و خانواده‌هایی که درآمد کافی ندارند

همچنین در ماده (۶) این قانون، سامان‌دهی و مدیریت اجرایی نظام هدفمند یارانه‌های اجتماعی و جهت‌دهی آن به سوی افراد و خانواده‌های نیازمند با رویکرد خودکفایی و اشتغال در چارچوب قانون و سیاست‌های کلی نظام، از اختیارات و مسئولیت‌های وزارت رفاه و تأمین اجتماعی ذکر شده است.

این در حالی است که در بند «۱۶» سیاست‌های کلی نظام، بر دگرگونی در نظام پرداخت یارانه‌ها و پرداخت‌های انتقالی دولت و شفاف‌سازی یارانه‌های پنهان در اقتصاد کشور و هم‌زمان اجرای سیاست‌های جبرانی و تقویت نظام‌های جامع تأمین اجتماعی و حمایت از قشرهای محروم تأکید می‌کند. در نهایت و با تشکیل ستادی در دولت تحت عنوان «شورای راهبردی اقتصادی دولت» در سال ۱۳۸۴، رئیس‌جمهور، معاون اول، معاونان و وزرای اقتصادی و جمعی از صاحب‌نظران و اقتصاددانان در قالب این ستاد به بررسی و شناخت و ریشه‌یابی مشکلات عمده و اصلی اقتصاد کشور پرداختند. در این میان موضوع هدفمندسازی یارانه‌ها به‌عنوان یکی از دغدغه‌های اصلی و مهم کشور و سیاست‌مداران در دو دهه اخیر به‌عنوان یکی از محورهای طرح تحول اقتصادی کشور مورد بررسی قرار گرفت و پس از بررسی‌ها و مطالعات فراوان این مباحث منتج به ارائه لایحه هدفمندکردن یارانه‌ها شد که در ادامه مفاد لایحه ارائه شده از سوی دولت و مصوبات کمیسیون ویژه طرح تحول درخصوص مفاد لایحه به همراه دلایل و استدلال‌های علمی و سیاسی هر جزء به تفکیک آمده است.

۲. مفاد لایحه هدفمندکردن یارانه‌ها و مصوبات کمیسیون ویژه طرح تحول اقتصادی و دلایل توجیهی آن

در این قسمت سعی شده است در جدولی با سه ستون مختلف، ضمن ارائه مفاد لایحه هدفمندکردن یارانه‌ها و مصوبات کمیسیون ویژه طرح تحول اقتصادی، دلایل توجیهی مصوبات کمیسیون ویژه درخصوص مفاد تصویب شده ارائه شود.

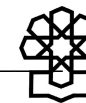

جدول. مقایسه لایحه هدفمندکردن یارانه‌ها و مصوبات کمیسیون ویژه طرح تحول اقتصادی

دلایل توجیهی کمیسیون ویژه در خصوص مصوبه	مصوبات کمیسیون	لایحه دولت
<ul style="list-style-type: none"> • تغییر واژه «مجاز» به «مکلف» به دلیل ایجاد تکلیف برای دولت • این ماده به دلیل روشن شدن تکلیف شیب تغییر قیمت حامل‌ها در سال ۱۳۸۸ و جلوگیری از اعمال یکباره تغییرات قیمت حامل‌ها پیشنهاد شده و دست دولت را برای افزایش دفعی قیمت‌ها که لطمات جبران‌ناپذیری دارد می‌بندد. جایگزینی سیاست تدریجی افزایش قیمت طی ۶ سال نیز با هدف کاهش تبعات تورمی و نیز سایر تبعات اقتصادی، سیاسی و اجتماعی ناشی از اعمال یکباره تغییر قیمت حامل‌های انرژی، مدنظر قرار گرفته است. • با توجه به اصلاح تدریجی قیمت حامل‌های انرژی و تعیین قیمت آنها بر مبنای درصدی از قیمت این حامل‌ها براساس فوب خلیج فارس، ضروری بود ارائه این حامل‌ها در کشور نیز براساس استانداردهای کیفی مشخصی که برای آنها تعیین شود، ارائه گردد. لذا تعیین قیمت براساس کیفیت شاخص‌ها با این هدف مطرح شده است. • حذف قید «حداقل» از قیمت فروش نفت خام به پالایشگاه‌ها به دلیل محدود و منطقی کردن قیمت این حامل‌ها صورت گرفته و به شفافیت قانون کمک کرده 	<p><i>ماده (۱) - دولت مکلف است با رعایت موارد زیر قیمت حامل‌های انرژی را اصلاح کند:</i></p> <p><i>الف) قیمت فروش داخلی بنزین، نفت گاز، نفت کوره، نفت سفید و گاز مایع و سایر مشتقات متناسب با قیمت فوب خلیج فارس و شرایط اقتصادی کشور به گونه‌ای تعیین می‌شود که به تدریج و حداکثر تا پایان برنامه پنج ساله پنجم توسعه اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران قیمت حامل‌های یاد شده کمتر از نود درصد (۹۰٪) قیمت‌های فوب خلیج فارس با لحاظ کیفیت حامل‌ها و با احتساب هزینه‌های مترتب (شامل حمل‌ونقل، توزیع و مالیات و عوارض قانونی) نباشد.</i></p> <p><i>تبصره ۱ - قیمت فروش نفت خام به پالایشگاه‌های داخلی نود و پنج درصد (۹۵٪) قیمت فوب خلیج فارس تعیین می‌شود و قیمت خرید فراورده‌ها متناسب با قیمت فوب آنها تعیین می‌شود.</i></p>	<p>ماده (۱) - دولت مجاز است با رعایت موارد زیر قیمت حامل‌های انرژی را اصلاح کند:</p> <p>الف) قیمت فروش داخلی بنزین، نفت گاز، نفت کوره، نفت سفید و گاز مایع و سایر مشتقات متناسب با قیمت فوب خلیج فارس و شرایط اقتصادی کشور به گونه‌ای تعیین شود که حداکثر پس از سه سال از ابلاغ این قانون، قیمت حامل‌های یاد شده کمتر از نود درصد (۹۰٪) قیمت‌های فوب خلیج فارس با احتساب هزینه‌های مترتب (شامل حمل‌ونقل، توزیع و مالیات و عوارض قانونی) نباشد.</p> <p>تبصره ۱ - قیمت فروش نفت خام به پالایشگاه‌های داخلی حداقل ۹۵ درصد قیمت فوب خلیج فارس تعیین می‌شود و قیمت فراورده‌ها متناسب با آن تعیین می‌شود و بخش‌های غیردولتی مجاز به تجارت و فعالیت در بخش بالا دستی نفت و گاز با رعایت قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی - مصوب ۱۳۸۷ - خواهد بود.</p>

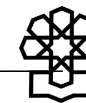
دلایل توجیهی کمیسیون ویژه در خصوص مصوبه	مصوبات کمیسیون	لایحه دولت
<p>است. به عبارتی در لایحه ارائه شده سقفی برای قیمت فروش نفت خام به پالایشگاهها تعیین نشده بود.</p> <p>• حذف بخش انتهایی تبصره «۱» ماده (۱) لایحه دولت با این هدف صورت گرفته که این موضوع در قانون مربوط به خود احصا شده و ذکر آن در اینجا ضرورتی ندارد.</p> <p>• با توجه به اینکه فرایند تولید محصولات پالایشگاهها در حال حاضر بهینه نیست، در تبصره این مسئله مدنظر قرار گرفته و هدف افزایش کارایی را دنبال می‌کند.</p>	<p>ب) میانگین قیمت فروش داخلی گاز طبیعی به گونه‌ای تعیین شود که حداکثر تا پایان برنامه پنج ساله توسعه اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، معادل حداقل هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) متوسط قیمت گاز طبیعی صادراتی شود.</p> <p>تبصره «۲» (الحاقی) - جهت تشویق سرمایه‌گذاری، قیمت گاز برای خوراک واحدهای صنعتی - پالایشی و پتروشیمی برابر با ششصد و پنج درصد (۶۵٪) قیمت سبد صادراتی گاز به ازای هر متر مکعب تا پایان برنامه ششم تعیین می‌گردد.</p>	<p>ب) قیمت فروش داخلی گاز طبیعی به گونه‌ای تعیین شود که ظرف ۳ سال پس از ابلاغ این قانون، معادل حداقل ۷۵ درصد متوسط قیمت گاز طبیعی صادراتی شود.</p>
<p>• با توجه به اینکه اکثر کشورهای حوزه خلیج فارس برای تشویق سرمایه‌گذاران صنایع پتروشیمی و پالایشی، قیمت گاز طبیعی خوراک برای آنها را در سطح پایین نگهداشته و این ماده را با تخفیف به آنها ارائه می‌کنند (مانند قطر، عربستان و ...)، لذا کمیسیون ویژه نیز برای تحقق اهداف رقابتی و همچنین ایجاد فضای قابل اعتماد و مقرون به صرفه برای سرمایه‌گذاران این حوزه، قیمت این حامل را برای ۱۰ سال آتی (سال‌های برنامه‌های پنجم و ششم توسعه) تعیین کرد تا سرمایه‌گذاران از عدم تغییر قیمت خوراک مورد نیاز واحد خود در این بازه زمانی</p>	<p>ج) میانگین قیمت فروش داخلی برق به گونه‌ای تعیین شود که به تدریج و حداکثر تا پایان برنامه پنج ساله توسعه اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، معادل قیمت تمام شده آن باشد.</p>	<p>ج) قیمت فروش داخلی برق به گونه‌ای تعیین شود که ظرف ۳ سال پس از ابلاغ این قانون معادل حداقل قیمت تمام شده آن باشد.</p> <p>تبصره «۲» - قیمت تمام شده برق، مجموع هزینه‌های تبدیل انرژی، انتقال و توزیع و هزینه سوخت با راندمان حداقل ۲۸ درصد نیروگاه‌های کشور و رعایت استانداردها محاسبه می‌شود و هر ساله حداقل یک درصد به راندمان نیروگاه‌های کشور افزوده شود به طوری که تا پنج سال از زمان اجرای این قانون به راندمان ۴۵ درصد برسد.</p>

دلایل توجیهی کمیسیون ویژه در خصوص مصوبه	مصوبات کمیسیون	لایحه دولت
<p>مطمئن و برای سرمایه‌گذاری، برنامه‌ریزی نمایند.</p> <ul style="list-style-type: none">• با توجه به اینکه اعمال قیمت‌های ترجیحی در برخی موارد و برای هر حامل انرژی سیاست مناسبی است که از سوی دولت‌ها اعمال می‌شود، در بند «ج»، میانگین قیمت فروش داخلی برق مدنظر قرار گرفته است و نه قیمت برق. به این ترتیب دولت می‌تواند در برخی از موارد قیمت‌های و پایین‌تر را با ترجیح اعمال نماید، به‌گونه‌ای که میانگین قیمت برق معادل قیمت تمام شده باشد.• به دلیل امکان تفکیک مصرف‌کنندگان و نوع مصرف (داشتن کنتور) اصلاح قیمت با سرعت بیشتر نیز مقدور است بدون آنکه فشار به طبقات پایین وارد شود یا تولید دچار لطمه شدید گردد. به همین دلیل لفظ حداکثر در بند «ج» اضافه شده است.• با توجه به پایین بودن سطح بهره‌وری و کارایی تولید برق در نیروگاه‌های کشور، مقرر شد همراه با افزایش سالیانه قیمت برق (محصول تولید شده نیروگاه‌ها)، بر مبنای راندمان حداقل سی‌وهشت درصد (۳۸٪) و با رعایت استانداردهای مرسوم برای رسیدن به تولید با راندمانی در سطح راندمان سایر نیروگاه‌های		<p>تبصره «۳» - در خصوص قیمت‌های برق و گاز طبیعی، دولت مجاز است در موارد خاص قیمت‌های ترجیحی را اعمال کند.</p>

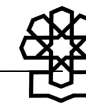
دلایل توجیهی کمیسیون ویژه در خصوص مصوبه	مصوبات کمیسیون	لایحه دولت
<p>مشابه ارائه‌کننده برق در کشورهای منطقه، اقدامات لازم صورت گیرد، به گونه‌ای که هر ساله حداقل تعهد افزایش یک درصد (۱٪) به راندمان نیروگاه‌ها متناسب با افزایش قیمت برق صورت پذیرد.</p> <p>• با توجه به اینکه در تبصره ارائه شده دولت، تلفات شبکه‌های انتقال و توزیع مدنظر قرار نگرفته بود، این موضوع در پیشنهاد نهایی کمیسیون ویژه مدنظر قرار گرفت. ضمناً برای تشویق و حمایت از تولیدکنندگان و توزیع‌کنندگان برق که در کاهش تلفات نقشی ایفا می‌نمایند، باید سیاست‌های حمایتی طراحی می‌شد که در انتهای تبصره «۳» این مسئله مدنظر قرار گرفت.</p> <p>• یکی دیگر از مشکلات سیستم توزیع و انتقال برق کشور وجود تلفات و افت شبکه‌ای بالاست که این امر در نهایت به ناکارایی تولید و عرضه برق و افزایش قیمت تمام شده هر کیلووات بر ساعت برق می‌شود. کمیسیون ویژه برای کاهش هزینه تولید و نهایتاً افزایش کارایی در این بخش، عبارتی را به آخر تبصره «۳» اضافه کردند مصوب کردند تا برنامه‌ریزی‌ها و اقدامات لازم برای کاهش تلفات شبکه‌های انتقال و توزیع تا پایان برنامه پنجم توسعه به چهارده درصد (۱۴٪) صورت گیرد.</p>	<p><u>تبصره «۳» - قیمت تمام شده برق، مجموع هزینه‌های تبدیل انرژی، انتقال و توزیع و هزینه سوخت با راندمان حداقل سی و هشت درصد (۳۸٪) نیروگاه‌های کشور و رعایت استانداردها محاسبه می‌شود و هر ساله حداقل یک درصد (۱٪) به راندمان نیروگاه‌های کشور افزوده شود به طوری که تا پنج سال از زمان اجرای این قانون به راندمان چهل و پنج درصد (۴۵٪) برسد، همچنین تلفات شبکه‌های انتقال و توزیع تا پایان برنامه پنجم توسعه به چهارده درصد (۱۴٪) کاهش یابد.</u></p> <p><u>دولت مکلف است با تشکیل کارگروهی مرکب از کارشناسان دولتی و غیردولتی نسبت به رتبه‌بندی تولیدکنندگان از نظر راندمان و توزیع‌کنندگان برق از نظر میزان تلفات اقدام نموده و سیاست‌های تشویقی و حمایتی مناسب را اتخاذ نماید.</u></p> <p><u>تبصره «۴» - دولت مجاز است در موارد خاص قیمت‌های ترجیحی را در رابطه با قیمت‌های برق و گاز طبیعی، اعمال نماید.</u></p>	

دلایل توجیهی کمیسیون ویژه در خصوص مصوبه	مصوبات کمیسیون	لایحه دولت
<p>• با توجه به امکان تفکیک مصرف‌کنندگان و نوع مصرف (داشتن کنتور) برخی از بخش‌های مختلف و مصرف‌کنندگان خاص در رابطه با برخی از حامل‌های انرژی مانند برق و گاز طبیعی و پایه بودن این دو حامل در برخی از بخش‌های تولیدی و خدماتی کشور این تبصره برای ایجاد جواز قانونی در صورت نیاز برای اعمال قیمت‌های ترجیحی جهت حمایت از این بخش‌ها و یا مصرف‌کنندگان تصویب شد.</p> <p>• با توجه به اینکه مطابق بند «الف» ماده (۱) مبنای تعیین قیمت حامل‌های انرژی تا پایان برنامه پنجم، قیمت فوب خلیج فارس می‌باشد و این قیمت‌ها بدون در نظر گرفتن نرخ ارز مشخص و معینی مبنای روشن نخواهد داشت براین اساس مقرر شد قیمت نرخ ارز بر مبنای نرخ ارز مصوب در بودجه‌های سالیانه در هر سال در نظر گرفته شود. براین اساس تبصره «۵» به این ماده الحاق شد.</p> <p>• برای جهت دهی به تغییرات (افزایش) قیمت حامل‌های انرژی در طول سال‌های برنامه پنجم و همچنین ایجاد شرایط مناسب برای تغییرات متناسب قیمت‌ها و جلوگیری از تغییرات غیرمتناسب با شوک‌های تورمی بالا و اصلاح قیمت‌ها متناسب با آستانه تحمل مردم و بخش‌های</p>	<p><u>تبصره «۵» (الحاقی) - قیمت حامل‌های انرژی برای سال‌های پس از سال پایه، براساس قیمت فوب خلیج فارس و قیمت ارز منظور شده در بودجه سالانه تعیین می‌گردد.</u></p> <p><u>تبصره «۶» (الحاقی) - قیمت حامل‌های انرژی در سال اول اجرای این قانون مطابق جدول پیوست تعیین می‌گردد.</u></p>	

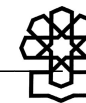
دلایل توجیهی کمیسیون ویژه در خصوص مصوبه	مصوبات کمیسیون	لایحه دولت
<p>مختلف اقتصاد کشور و حصول نتیجه مطلوب مورد نظر در سال پایانی برنامه پنجم، اعضای کمیسیون ویژه قیمت این حاملها را برای سال اول اجرای این قانون تعیین کردند تا در سالهای بعد و متناسب با شرایط اقتصادی، اجتماعی و سیاسی کشور روند اصلاح قیمتها شکل بگیرد. برای این منظور تبصره «۶» به این ماده الحاق شد.</p>		
<p>• با توجه به اینکه در ماده (۱) اصلاح قیمت حاملها براساس درصدی از قیمت فوب خلیج فارس و طی سالهای برنامه پنجم توسعه پیش بینی شده است و با توجه به اینکه قیمتهای فوب خلیج فارس حاملهای یاد شده مرتباً و متناسب با تغییر قیمتهای جهانی نفت نوسان و تغییر می‌کند، براین اساس این ماده نوسانات قیمتهای حاملهای انرژی را تا سقف بیست و پنج درصد (۲۵٪) قیمتهای فوب خلیج فارس این حاملها قابل کنترل و یا جبران توسط دولت (از طریق پرداخت ما به التفاوت و یا دریافت مالیات) و از محل حساب تنظیم بازار حاملهای انرژی در بودجه سنواتی ممکن ساخته است.</p>	<p><u>ماده (۲) - دولت مجاز است برای مدیریت آثار نوسان قیمت حاملهای انرژی بر اقتصاد ملی، قیمت این حاملها را در صورتی که تا بیست و پنج درصد (۲۵٪) قیمت فوب خلیج فارس نوسان نماید بدون تغییر قیمت برای مصرفکننده از طریق اخذ مابه‌التفاوت و یا پرداخت یارانه اقدام نماید و مبالغ مذکور را در حساب تنظیم بازار حاملهای انرژی در بودجه سنواتی منظور نماید. در صورتی که نوسان قیمت بیش از بیست و پنج درصد (۲۵٪) شود، در قیمت تجدید نظر خواهد شد.</u></p>	<p>ماده (۲) - دولت مجاز است برای مدیریت آثار نوسان قیمت‌های بین‌المللی حامل‌های انرژی بر اقتصاد ملی، مالیات بر مصرف انرژی را متناسب با این عوامل تعیین و اخذ نموده و همچنین از طریق تعیین و اخذ عوارض و با اخذ مابه‌التفاوت و یا پرداخت یارانه اقدام نماید. وجوه حاصل از این ماده در اختیار صندوق موضوع ماده (۹) این قانون برای مصرف در امور این قانون قرار می‌گیرد.</p> <p>تبصره - مالیات موضوع بند «۲» تبصره ماده (۱۶) و عوارض موضوع بندهای «ج» و «د» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده لغو می‌گردد. عبارت «ج» و «د» در تبصره «۴» ماده (۱۷) و عبارت مذکور در بند «ب» ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده حذف می‌گردد.</p>

دلایل توجیهی کمیسیون ویژه در خصوص مصوبه	مصوبات کمیسیون	لایحه دولت
<p>• اصلاح قیمت آب برای رسیدن به سطح حداقل قیمت تمام شده آن به جای سه سال در طول سال‌های برنامه پنجم برای جلوگیری از فشار تورمی و هزینه‌ای صورت گرفته است. ضمناً در اینجا هم میانگین قیمت آب مدنظر می‌باشد و نه قیمت آن، که هدف اعمال سیاست‌های ترجیح قیمتی مناسب توسط دولت بوده است.</p> <p>• حذف ترکیب کارگروه پیشنهادی جهت تعیین قیمت تمام شده آب در هر یک از حوزه‌های مختلف و گذاشتن این مسئولیت در اختیار دولت با هدف تسریع بیشتر امور</p> <p>• با توجه به وجود اختلاف در قیمت تمام شده آب در مناطق مختلف جغرافیایی کشور و همچنین با توجه به ضرورت ارائه این کالا برای همه مردم به‌عنوان وظیفه اصلی دولت و سایر مباحث اجتماعی و سیاسی مطرح شده پیرامون این موضوع و نهایتاً ضرورت اعمال و ارائه قیمت یکسان در مورد این کالا توسط دولت (مانند برخی از حامل‌های انرژی مثل بنزین، گازوئیل و ... با وجود اختلاف قیمت آنها در مناطق جغرافیایی مختلف) مقرر شد دولت جواز قانونی و منابع مورد نیاز اعمال قیمت یکسان آب را داشته باشد. از طرف دیگر با توجه به نقش اقتصادی، جایگاه اجتماعی، ویژگی‌های خاص آب و تنوع</p>	<p>ماده (۳) - دولت مجاز است با رعایت موارد زیر قیمت آب و کارمزد جمع‌آوری و دفع فاضلاب را تعیین کند:</p> <p>الف) میانگین قیمت آب برای مصارف مختلف با توجه به کیفیت و نحوه استحصال آن در کشور به گونه‌ای تعیین شود که به تدریج و تا پایان برنامه پنج ساله پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، حداقل معادل قیمت تمام شده آن باشد.</p> <p>تبصره «۱» - دولت مکلف است قیمت تمام شده آب را در هر یک از حوزه‌های آبریز براساس ارزش اقتصادی آن و با در نظر گرفتن هزینه‌های تأمین، انتقال و توزیع با رعایت راندمان تعیین نماید.</p> <p>تبصره «۲» - دولت مجاز است برای مدیریت منابع آب به‌علت تفاوت قیمت‌های تمام شده آب در کشور از طریق تعیین و اخذ مالیات و عوارض، اخذ مابه‌التفاوت و یا پرداخت یارانه از محل حساب موضوع ماده (۹) اقدام نماید. اعمال قیمت ترجیحی و پلکانی برای مصارف مختلف آب مجاز خواهد بود.</p> <p>ب) کارمزد خدمات جمع‌آوری و دفع فاضلاب براساس مجموع هزینه‌های ایجاد، احداث و نگهداری و بهره‌برداری شبکه پس از کسر ارزش ذاتی فاضلاب تحویلی و کمک‌های دولت در بودجه سنواتی (مربوط به سیاست‌های تشویقی) تعیین می‌گردد.</p>	<p>ماده (۳) - دولت مجاز است، با رعایت موارد زیر قیمت آب و کارمزد جمع‌آوری و دفع فاضلاب را تعیین کند:</p> <p>الف) قیمت آب برای مصارف مختلف با توجه به کیفیت و نحوه استحصال آن در کشور به گونه‌ای تعیین شود که حداکثر ظرف ۳ سال پس از ابلاغ این قانون، حداقل معادل قیمت تمام شده آن باشد.</p> <p>تبصره «۱» - قیمت تمام شده آب در هر یک از حوزه‌های آبریز براساس ارزش اقتصادی آن و با در نظر گرفتن هزینه‌های تأمین، انتقال و توزیع با رعایت راندمان مورد تأیید کارگروهی متشکل از وزرای اقتصادی و دارایی، نیرو، بازرگانی، صنایع و معادن، جهاد کشاورزی و کشور و معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور محاسبه می‌شود.</p> <p>تبصره «۲» - برای مدیریت منابع آب به‌علت تفاوت قیمت‌های تمام شده آب در کشور از طریق تعیین و اخذ مالیات و عوارض، اخذ مابه‌التفاوت و یا پرداخت یارانه از طریق صندوق موضوع ماده (۹) اقدام کند. اعمال قیمت ترجیحی برای مصارف مختلف آب</p>

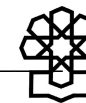
دلایل توجیهی کمیسیون ویژه در خصوص مصوبه	مصوبات کمیسیون	لایحه دولت
<p>مصارف آن جواز ارائه قیمت‌های ترجیحی و پلکانی برای آب نیز صادر شد.</p> <p>• تعیین نرخ کارمزد خدمات جمع‌آوری و دفع فاضلاب در مناطق مختلف کشور، براساس مجموع هزینه‌های ایجاد، احداث، نگهداری و بهره‌برداری شبکه پس از کسر ارزش ذاتی فاضلاب تحویلی به‌عنوان کالایی با ارزش اقتصادی و کاربردهای فراوان در بخش‌های مختلف اقتصادی و کمک‌های دولت در راستای گسترش و تجهیز شبکه جمع‌آوری و دفع فاضلاب به‌عنوان فعالیت اقتصادی ضروری و قابل پیگیری از طرف بخش عمومی (دولت) به‌دلیل آثار اجتماعی، خارجی و داخلی مثبت فراوان آن صورت گرفته است.</p>		<p>مجاز خواهد بود.</p> <p>ب) کارمزد خدمات جمع‌آوری و دفع فاضلاب در مناطق مختلف کشور توسط کارگروه موضوع تبصره «۱» این ماده تعیین می‌شود.</p>
<p>• در ماده پیشنهادی دولت «اطلاق سایر کالاها و خدمات اساسی همگانی غیرحاکمیتی» بسیار عام است و محدوده مشخصی ندارد، لذا در ماده مصوب کمیسیون این کالاها دقیقاً نام برده شده‌اند و ابهام در متن لایحه با این ترتیب مرتفع شده است.</p> <p>• محاسبه قیمت تمام شده در کالاها و خدمات اساسی و همگانی غیر حاکمیتی، کار ساده‌ای نیست و در عمل دولت را دچار مشکل می‌نماید. ازاین‌رو در ماده</p>	<p>ماده (۴) - دولت موظف است به تدریج و حداکثر تا پایان برنامه پنجم توسعه اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، نسبت به هدفمندی یارانه‌های گندم، برنج، روغن، شیر، شکر، دارو، خدمات پستی، خدمات هواپیمایی، خدمات ریلی (مسافری)، و نهاده‌های کشاورزی (کود، بذر و نهال) اقدام نماید.</p> <p>تبصره - یارانه پرداختی به تولیدکنندگان بخش کشاورزی در هر سال کمتر از سال قبل نباشد.</p>	<p>ماده (۴) - دولت مجاز است حداکثر ظرف ۳ سال قیمت سایر کالاها و خدمات اساسی و همگانی غیرحاکمیتی را حداقل معادل قیمت تمام شده تعیین کند.</p>

دلایل توجیهی کمیسیون ویژه در خصوص مصوبه	مصوبات کمیسیون	لایحه دولت
<p>پیشنهادی مصوب کمیسیون ویژه، بحث هدفمندسازی یارانه‌ها مطرح شده تا شائبه حذف یارانه‌ها در مورد این دسته از کالاها نیز از بین برود. همچنین دولت براساس این ماده می‌تواند به تدریج و در طول ۶ سال (به جای سه سال پیشنهادی دولت) قیمت این دسته از کالاها را متناسب با شرایط اقتصادی، اجتماعی و سیاسی کشور اصلاح نماید و به این ترتیب آثار تورمی ناشی از اصلاح قیمت‌ها را حداقل سازد.</p> <ul style="list-style-type: none">• در ماده الحاقی پیشنهادی کمیسیون، بحث هدفمند کردن یارانه، آرد و نان که بخش اعظم یارانه‌ها را در کشور به خود اختصاص می‌دهد مطرح شده که قبلاً و در لایحه پیشنهادی دولت مطرح نشده بود. همچنین این اجازه به دولت داده شده تا بتواند یارانه‌ها را براساس لوايح بودجه سنواتی و در قالب روش‌های مناسبی که خود تشخیص می‌دهد در اختیار اقشار هدف قرار دهد.• با توجه به اهمیت، سهم بالا و نقش اساسی نان و آرد در سبد غذایی خانوارهای کشور و علی‌الخصوص خانوارهای دهک‌های پایین درآمدی (کم‌درآمد) و ویژگی‌های مهم این کالاها در تأمین امنیت غذایی اقشار آسیب‌پذیر جامعه و همچنین با توجه به مسائل و معضلات	<p><i>ماده ۵ (الحاقی) - دولت موظف است یارانه آرد و نان را به میزانی که در لایحه بودجه سالیانه مشخص می‌شود از روش‌های مناسب در اختیار مصرف‌کنندگان متقاضی قرار دهد.</i></p> <p><i>تبصره - سرانه یارانه نان اقشار روستایی بیست درصد (۲۰٪) بیشتر از سرانه شهری خواهد بود.</i></p>	

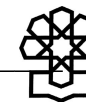
دلایل توجیهی کمیسیون ویژه در خصوص مصوبه	مصوبات کمیسیون	لایحه دولت
<p>مطرح شده در خصوص شیوه نامناسب و ناکارآمد کنونی تخصیص و ارائه یارانه آرد و نان در کشور، مقرر شد روش‌های بهینه، توسط دولت در پرداخت این یارانه‌ها به مصرف کنندگان به‌کار گرفته شود، ضمن اینکه مقرر شد مبالغ مربوط به یارانه آرد و نان همانند سال‌های پیش و در قالب بودجه‌های سالیانه تخصیص یابد.</p> <p>• با توجه به بالا بودن سهم و اهمیت نان و آرد در هزینه‌های مواد غذایی و خوارکی خانوارهای روستایی نسبت به خانوارهای شهری، مقرر شد سهم سرانه خانوارهای روستایی در روش‌های مناسب ارائه یارانه آرد و نان بیست درصد (۲۰٪) بیشتر از یارانه پرداختی به سرانه شهری در نظر گرفته شده است.</p> <p>• با توجه به تغییر نحوه پرداخت یارانه آرد و نان، ضرورت تقویت عرضه کارآمد، مناسب و صنعتی نان احساس می‌شود که حمایت و تشویق دولت در ایجاد و راه‌اندازی این واحدها برای پاسخ به تقاضای بازار الزامی است. از طرف دیگر، بسیاری از واحدهای تولید آرد و نان (مثل واحدهای سنتی پخت نان و یا کارخانجات تولید آرد) با توجه به تغییرات ایجاد شده در هزینه‌های این بنگاه‌ها به دلیل اصلاح قیمت حامل‌های انرژی، اصلاح رویه</p>	<p><i>ماده (۶) (الحاقی) - دولت موظف است سیاست‌های تشویقی و حمایتی لازم را برای ایجاد و گسترش واحدهای تولید نان صنعتی و نیز کمک به جبران خسارت واحدهای تولید آرد و نان که در اجرای این قانون ادامه فعالیت آنها با مشکل مواجه می‌شود، اتخاذ نماید.</i></p> <p><i>آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط وزارت بازرگانی و با همکاری دستگاه‌های ذیربط تهیه و حداکثر ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</i></p>	

دلایل توجیهی کمیسیون ویژه در خصوص مصوبه	مصوبات کمیسیون	لایحه دولت
<p>پرداخت یارانه‌های آرد و نان و به‌وجود آمدن رقبای صنعتی پخت نان، توان ادامه فعالیت با ساختار قبلی را نخواهند داشت که در این میان ضروری است تا دولت با اتخاذ تدابیری زیان‌های ناشی از اجرای این قانون در آن واحدها را جبران و یا تعدیل کند.</p> <ul style="list-style-type: none">• تدوین آیین‌نامه اجرایی این ماده با مشارکت سایر دستگاه‌های ذیربط برعهده وزارت بازرگانی گذاشته شد تا در این خصوص مجلس شورای اسلامی بتواند در صورت درخواست عملکرد دولت در خصوص این ماده، وزارتخانه مسئول (بازرگانی) پاسخگو باشد.• با توجه به بالا بودن سطح تقاضا و به‌تبع آن افزایش سطح عمومی قیمت‌ها در ماه‌های پایانی سال و ماه اول هر سال جدید، ضروری است برای جلوگیری از فشار مضاعف تورمی و همچنین تعدیل و جلوگیری از بروز تورم‌های شدید در نتیجه اصلاح قیمت حامل‌های انرژی و سایر کالاها و خدمات و در نظر گرفتن آثار روانی افزایش قیمت‌ها پیشنهاد شد تا افزایش قیمت مصرح در این قانون، در طول سال‌های برنامه پنجم در اول اردیبهشت ماه هر سال بجای اول فروردین ماه صورت گیرد.	<p><i>ماده (۷) (الحاقی) - دولت مکلف است اصلاح قیمت کالا و خدمات موضوع این قانون را در سال‌های برنامه پنجم توسعه از اول اردیبهشت ماه هر سال اعمال نماید.</i></p>	

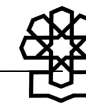
دلایل توجیهی کمیسیون ویژه درخصوص مصوبه	مصوبات کمیسیون	لایحه دولت
<p>• کاهش سقف ۶۰ درصد در نظر گرفته شده برای اختصاص به خانوارهای هدف در لایحه به ۵۰ درصد در مصوبه کمیسیون به دلیل در نظر گرفتن ۵ دهک جمعیتی برای جامعه هدف در مصوبه کمیسیون به جای هفت دهک پیشنهادی لایحه دولت صورت گرفت. همچنین مطالعات نشان‌دهنده این واقعیت است که سهم مصرف خانوارها از تولید ناخالص داخلی کمتر از ۶۰ درصد است و لذا این رقم باید مورد بازنگری و تعدیل قرار می‌گرفت</p> <p>• حذف واژه «پرداخت سهام» به خانوارهای هدف به این دلیل که مقوله واگذاری دارایی‌ها دولت، مجزا از بحث هدفمندکردن یارانه‌هاست و مرتبط ساختن این دو منطقی به نظر نمی‌رسد، صورت گرفت</p> <p>• در این ماده منظور از جامعه هدف ۵ دهک جمعیتی در نظر گرفته شده است</p> <p>• مقرر شد کمک‌های نقدی و غیرنقدی به دو دهک اول جمعیتی (دهک‌های اول و دوم) صورت گیرد. استدلال این است که به دلیل محدود بودن زمان اعمال اصلاحات قیمتی و هدفمند کردن یارانه‌ها (به دوره پنج یا نهایتاً شش سال) نمی‌توان درصد بالایی از جمعیت کشور را به دریافتی‌های ماهیانه از دولت (هر چند ناچیز) عادت داد و</p>	<p>ماده (۸) - دولت مجاز است حداکثر تا پنجاه درصد (۵۰٪) خالص وجوه حاصل از اجرای این قانون را در قالب بندهای زیر هزینه نماید:</p> <p>الف) کمک‌های نقدی و غیرنقدی به دهک‌های اول و دوم جامعه هدف</p> <p>ب) اجرای نظام جامع تأمین اجتماعی برای جامعه هدف از قبیل:</p> <p>۱. گسترش و تأمین بیمه‌های اجتماعی و خدمات درمانی و تأمین و ارتقای سلامت جامعه و پوشش دارویی و درمانی بیماران خاص و صعب‌العلاج</p> <p>۲. کمک به تأمین هزینه مسکن و اشتغال برای جامعه هدف</p> <p>۳. توانمندسازی و اجرای برنامه‌های حمایت اجتماعی برای جامعه هدف</p> <p>تبصره «۱» - آیین‌نامه اجرایی این ماده شامل چگونگی شناسایی جامعه هدف، تشکیل و بهنگام‌سازی پایگاه‌های اطلاعاتی مورد نیاز، نحوه پرداخت به جامعه هدف و پرداخت‌های موضوع ماده حداکثر سه ماه پس از تصویب این قانون، با پیشنهاد وزرای امور اقتصادی و دارایی، رفاه و تأمین اجتماعی و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.</p>	<p>ماده (۵) - دولت مجاز است حداکثر تا شصت درصد (۶۰٪) خالص وجوه حاصل از اجرای این قانون را در قالب بندهای زیر هزینه نماید:</p> <p>الف) کمک مستقیم و در قالب پرداخت نقدی و یا غیرنقدی یا واگذاری سهام از جمله سهام قابل عرضه در بورس بر حسب اختیار به خانوارهای جامعه هدف.</p> <p>ب) اجرای نظام جامع تأمین اجتماعی از قبیل:</p> <p>۱. گسترش و تأمین بیمه‌های اجتماعی و بیمه خدمات درمانی و تأمین و ارتقای سلامت جامعه و پوشش دارویی و درمانی بیماری‌های خاص و صعب‌العلاج،</p> <p>۲. کمک به تأمین مسکن و اشتغال برای جامعه هدف،</p> <p>۳. توانمندسازی و اجرای برنامه‌های حمایت اجتماعی برای جامعه هدف،</p> <p>ج) سایر امور مربوط به هدفمند کردن یارانه‌ها.</p> <p>تبصره «۱» - دستورالعمل این ماده شامل چگونگی شناسایی جامعه هدف، تشکیل و به هنگام‌سازی پایگاه‌های اطلاعاتی مورد نیاز، افتتاح حساب</p>

دلایل توجیهی کمیسیون ویژه در خصوص مصوبه	مصوبات کمیسیون	لایحه دولت
<p>در واقع اعمال چنین سیاستی می‌تواند دارای آثار اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی نامناسبی باشد. از این‌رو پرداخت نقدی و غیرنقدی به دو دهک اول جمعیتی که عمدتاً تحت پوشش سازمان‌های حمایتی مانند کمیته امداد و سازمان بهزیستی کشور می‌باشند بلامانع و دارای سابقه و توجیهاات اجتماعی و فرهنگی است و بر همین مبنا نیز مدنظر قرار گرفته است.</p> <p>• حذف بند «ج» پیشنهادی دولت با این هدف که سایر امور دارای ابهام بوده و مقوله‌ای نامشخص است، صورت گرفته است.</p>	<p>تبصره «۲» - دولت می‌تواند حساب هدفمندسازی یارانه‌ها را به نام سرپرست خانواده‌های مشمولین یا فرد واجد شرایط دیگری که توسط دولت تعیین می‌شود، افتتاح نماید. اعمال مدیریت دولت در نحوه هزینه‌کرد وجوه موضوع این حساب از جمله زمان مجاز، نوع برداشت هزینه‌ها و برگشت وجوهی که به اشتباه واریز شده‌اند، مجاز است.</p>	<p>هدفمندسازی یارانه‌ها و نحوه پرداخت برای جامعه هدف و پرداخت‌های موضوع این ماده، ظرف یک ماه پس از ابلاغ این قانون توسط وزرای امور اقتصادی و دارایی، رفاه و تأمین اجتماعی و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور، تهیه و ابلاغ خواهد شد.</p> <p>تبصره «۲» - شرایط و محدودیت‌های استفاده از حساب هدفمندسازی یارانه‌ها و اعمال مدیریت دولت بر آن و شرایط برگشت وجوه در قالب آیین‌نامه اجرایی خواهد بود که به پیشنهاد وزراء امور اقتصادی و دارایی و رفاه و تأمین اجتماعی و معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید. وزارت رفاه و تأمین اجتماعی موظف است در چارچوب آیین‌نامه یاد شده حساب‌های مزبور را به نام سرپرست خانوار یا فرد واجد شرایطی که برای اختصاص یارانه خانوار تعیین می‌شود، افتتاح کند.</p>
<p>• تغییر سهم ۱۵ درصدی کمک به بخش‌های تولیدی به ۳۰ درصد منابع حاصل از اصلاح قیمت‌های موضوع این قانون، با این هدف که بخش تولید نیازمند حمایت جدی</p>	<p>ماده (۹) - دولت مجاز است حداکثر سی درصد (۳۰٪) خالص وجوه حاصل از اجرای این قانون را برای پرداخت کمک‌های بلاعوض و یا یارانه سود تسهیلات و یا وجوه اداره شده در</p>	<p>ماده (۶) - دولت مجاز است حداکثر تا پانزده درصد (۱۵٪) خالص وجوه حاصل از اجرای این قانون را برای سرمایه‌گذاری و یا پرداخت کمک‌های بلاعوض</p>

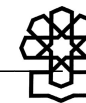
دلایل توجیهی کمیسیون ویژه در خصوص مصوبه	مصوبات کمیسیون	لایحه دولت
<p>تر است و چنانچه این حمایت صورت نگیرد، با تعطیلی بنگاه‌های تولیدی، رشد بیکاری، کاهش قدرت رقابتی ناشی از تورم قیمت تمام شده و خلاصه رکود تورمی روبرو خواهیم شد که علاوه بر تبعات منفی اجتماعی - سیاسی محتمل، وضعیت معیشتی خانوارها را نیز تحت تأثیر جدی قرار خواهد داد. براین اساس درصدی از منابع حاصل شده از این قانون در راستای اصلاح ساختار فناوری واحدهای تولیدی، گسترش و بهبود حمل‌ونقل عمومی، حمایت از تولیدکنندگان بخش‌های کشاورزی و صنعتی، حمایت از تولید نان انبوه و صنعتی، حمایت از توسعه صادرات غیرنفتی و توسعه خدمات الکترونیکی با هدف گسترش دولت الکترونیک در جهت کاهش تعداد مسافرت‌های خدماتی اختصاص داده شد.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ترجیح سیاست‌های غیرقیمتی در این ماده با هدف مدیریت مناسب‌تر دولت، ایجاد کالاهای جانشین برای تأثیرگذاری بیشتر سیاست غیرقیمتی، پیگیری مفاد قانون توسعه حمل‌ونقل عمومی و مدیریت سوخت، حمایت از محیط زیست به همراه کاهش ترافیک و آلودگی صورت گرفته است. • حمایت مذکور در این ماده فرصت مناسبی را برای 	<p>موارد زیر هزینه کند:</p> <p>الف) بهینه‌سازی مصرف انرژی در واحدهای تولیدی، خدماتی و مسکونی و تشویق به صرفه‌جویی و رعایت الگوی مصرف که توسط دستگاه اجرایی ذیربط معرفی می‌شود</p> <p>ب) اصلاح ساختار فناوری واحدهای تولیدی در جهت افزایش بهره‌وری انرژی، آب و توسعه تولید برق از منابع تجدیدپذیر</p> <p>ج) جبران بخشی از زیان شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات آب و فاضلاب، برق، گاز طبیعی و فراورده‌های نفتی ناشی از اجرای این قانون</p> <p>د) گسترش حمل‌ونقل عمومی در چارچوب قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت سوخت، حداکثر تا سقف ماده (۱۰) قانون مذکور</p> <p>ه) حمایت از تولیدکنندگان بخش‌های کشاورزی و صنعتی</p> <p>و) حمایت از تولید انبوه نان صنعتی</p> <p>ز) حمایت از توسعه صادرات غیرنفتی</p> <p>ح) توسعه خدمات الکترونیکی تعاملی با هدف کاهش رفت و آمدهای غیر ضرور</p>	<p>و یا یارانه سود تسهیلات و یا جوه اداره شده در موارد زیر هزینه کند:</p> <p>الف) بهینه‌سازی مصرف انرژی در واحدهای تولیدی، خدماتی و مسکونی و تشویق به صرفه‌جویی و رعایت الگوی مصرف که توسط دستگاه اجرایی ذیربط معرفی می‌شود.</p> <p>ب) اصلاح ساختار فناوری واحدهای تولیدی در جهت افزایش بهره‌وری انرژی و توسعه تولید برق از منابع تجدیدپذیر.</p> <p>ج) جبران زیان شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات آب و فاضلاب، برق، گاز طبیعی و فراورده‌های نفتی ناشی از اجرای این قانون.</p> <p>د) گسترش حمل‌ونقل عمومی.</p> <p>ه) حمایت از تولیدکنندگان بخش‌های کشاورزی و صنعتی.</p> <p>و) حمایت از تولید انبوه نان صنعتی.</p> <p>ز) حمایت از توسعه صادرات غیرنفتی.</p>

دلایل توجیهی کمیسیون ویژه در خصوص مصوبه	مصوبات کمیسیون	لایحه دولت
<p>بخش تولید فراهم می‌کند تا بتواند با بهبود بهره‌وری و فناوری، بخشی از آثار اصلاح قیمت‌ها را بر هزینه تمام شده خویش خنثی کند.</p> <ul style="list-style-type: none">• اجرای این سیاست زمینه‌های تغییر الگوی مصرف مردم را فراهم می‌سازد.• با توجه به رویکرد و جهت‌گیری برخی از مواد این قانون در خصوص اصلاح رویه و فرایند فعلی پرداخت یارانه‌های آرد و نان و هدفمند کردن شیوه پرداخت این یارانه‌ها به مصرف‌کنندگان در طول سال‌های اجرای قانون برنامه پنجم توسعه، وجود این بند به‌عنوان ایجاد بستر مناسب حمایت از تولید و عرضه نان صنعتی (همگام با اصلاح فرآیند مذکور) با بهره‌وری بالا ضروری است• در بند «ج» این ماده عبارت «بخشی» بعد از عبارت «جبران» اضافه شد و دلیل این امر آن بود که شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات آب و فاضلاب، برق، گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی نتوانند زیان‌های حاصل از عملکرد ناکارآمد و با بهره‌وری کم خود را از محل این منابع تأمین کنند و این منابع صرفاً برای تأمین بخشی از زیان‌های حاصل از اصلاح قیمت حامل‌های انرژی تخصیص یابد و نه سایر زیان‌های حاصل از عدم کارایی آنها		

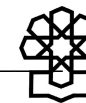
دلایل توجیهی کمیسیون ویژه در خصوص مصوبه	مصوبات کمیسیون	لایحه دولت
<p>• برای جبران بخشی از آثار ناشی از اجرای این قانون (اصلاح قیمت حامل‌های انرژی، کالاها و خدمات اساسی و هرفمندکردن یارانه یارانه نان) در بخش‌های تولیدی و خدماتی و همچنین کمک به اقشار جامعه هدف منابعی در قالب مواد (۸) و (۹) این قانون در نظر گرفته شده است که این منابع در قالب کمک‌ها و تسهیلات و وجوه اداره شده توسط سیستم بانکی به گروه‌های هدف (مورد نظر) پرداخت خواهد شد. این ماده برای برقراری توازن و تعادل در منابع مالی و تسهیلات پرداختی توسط بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری دولتی و غیردولتی و همچنین ایجاد سهم متعادل در ارائه وجوه اداره شده در سیستم بانکی خصوصی و دولتی در راستای تحقق اهداف سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی تصویب شد علاوه بر این نحوه پرداخت وجوه یارانه‌ها به افراد باید از طریق مجرای مناسب و فراگیر در کشور صورت گیرد که سیستم بانکی بهترین گزینه برای این موضوع است.</p>	<p>ماده (۱۰) (الحاقی) - منابع موضوع مواد (۸) و (۹) این قانون اعم از کمک‌ها، تسهیلات و وجوه اداره شده از طریق بانک‌ها، مؤسسات مالی و اعتباری دولتی و غیردولتی در اختیار مصرف‌کنندگان قرار خواهد گرفت.</p>	
<p>• با توجه به وجود اشکالات حقوقی ماده ارائه شده در لایحه دولت مبنی بر محروم و جریمه کردن متخلفان در ارائه اطلاعات اقتصادی درست، کمیسیون ویژه بررسی این موارد را برعهده کمیسیونی متشکل از مراجع ذیصلاح</p>	<p>ماده (۱۱) - دریافت کمک‌ها و یارانه‌های موضوع مواد (۸) و (۹) این قانون منوط به ارائه اطلاعات صحیح می‌باشد، در صورت احراز عدم صحت اطلاعات ارائه شده دولت مکلف است ضمن جلوگیری از ادامه پرداخت، در خصوص استرداد وجوه پرداختی</p>	<p>ماده (۷) - دریافت‌کنندگان مستقیم منافع موضوع مواد (۵) و (۶) این قانون که اطلاعات لازم و تغییرات آن را ارائه نمی‌کنند و متخلفان و ارائه‌کنندگان اطلاعات نادرست، از تمام یا بخشی از منافع اجرای</p>

دلائل توجیهی کمیسیون ویژه در خصوص مصوبه	مصوبات کمیسیون	لایحه دولت
گذاشت تا دعاوی مرتبط با این مسائل در این کمیسیون مطرح و اقدامات مقتضی در این خصوص انجام گیرد.	<i>اقدامات قانونی لازم را به عمل آورد. اشخاص در صورتی که خود را برای دریافت یارانه‌ها و کمک‌های موضوع مواد (۸) و (۹) محق بدانند می‌توانند اعتراض خود را به کمیسیونی که در آیین‌نامه اجرایی این ماده پیش‌بینی شده می‌شود ارائه نمایند. آیین‌نامه اجرایی این ماده حداکثر سه ماه پس از ابلاغ این قانون توسط وزرای دادگستری، امور اقتصادی و دارایی، رفاه و تأمین اجتماعی و معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور پیشنهاد و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</i>	این قانون محروم خواهند شد. چنانچه این اشخاص از محل این قانون منافی تحصیل کرده باشند که استحقاق آن را نداشته باشند. علاوه بر استرداد اصل آن تا دو برابر به پرداخت جریمه ملزم خواهند شد و منابع حاصل به صندوق موضوع ماده (۹) این قانون واریز خواهد شد. دستورالعمل این ماده حداکثر یک ماه پس از ابلاغ این قانون توسط وزرای دادگستری، وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت رفاه و تأمین اجتماعی و معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور تهیه و ابلاغ خواهد شد.
کاهش سقف ۲۵ درصدی کمک به دولت برای جبران کاهش وابستگی اعتبارات هزینه‌ای و... به نفت به سقف ۲۰ درصد به این دلیل که سهم دولت از تولید ناخالص داخلی کمتر از ۲۵ درصد می‌باشد، صورت گرفته است. بحث کاهش وابستگی بودجه دولت به نفت و دنبال کردن آن نیاز به قانون ندارد، چرا که این موضوع در قوانین متعددی تصریح شده و دولت می‌توانست تا کنون اقدامات ارزنده‌ای را انجام دهد و در حال حاضر نیز راه برای این کار باز است.	<i>ماده (۱۲) - دولت مجاز است تا بیست درصد (۲۰٪) وجوه حاصل از اجرای این قانون را به منظور جبران آثار آن بر اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای هزینه کند.</i>	ماده (۸) - دولت مجاز است حداکثر تا ۲۵ درصد وجوه حاصل از اجرای این قانون را به منظور کاهش وابستگی اعتبارات هزینه‌ای دولت به نفت و جبران آثار آن بر اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای هزینه کند.

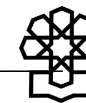
دلایل توجیهی کمیسیون ویژه در خصوص مصوبه	مصوبات کمیسیون	لایحه دولت
<p>• با توجه به ایرادات حقوقی مطرح شده در خصوص پیشنهاد تشکیل صندوق هدفمندسازی یارانه‌ها و نحوه مدیریت و عملکرد آن و همچنین با توجه به محدود بودن زمان اجرای اصلاح قیمت حامل‌های انرژی و کالاهای اساسی به پنج سال برنامه پنجم توسعه، مقرر شد کلیه منابع و وجوه حاصل از اجرای این قانون در حسابی خاص با عنوان حساب هدفمندسازی یارانه‌ها و نزد خزانه داری کل کشور واریز گردد. همچنین مقرر شد کلیه منابع این حساب در قالب قوانین بودجه سنواتی و در جدواول جداگانه‌ای درج گردد تا در موارد پیش‌بینی شده مصرف شود</p> <p>• بندهای «الف»، «ب»، «ج»، «د»، «ه» و همچنین تبصره‌های «۱»، «۲»، «۳»، «۴» و «۵» ماده پیشنهادی دولت به دلیل تغییر کلی ماهیت و متن ماده پیشنهادی لایحه دولت حذف شدند.</p> <p>• با توجه به واریز شدن منابع حاصل از اجرای این قانون در حساب خزانه و تخصیص آنها توسط ردیف‌های بودجه به سه بخش مندرج در مواد (۸)، (۹) و (۱۲) دولت مکلف شده گزارش تفصیلی عملکرد این ماده را هر شش ماه یکبار به دیوان محاسبات جهت تهیه گزارش‌های تفریغ بودجه به مجلس شورای اسلامی ارائه کند.</p>	<p>ماده (۱۳) - دولت مکلف است تمام منابع حاصل از اجرای این قانون را به حساب خاصی به نام هدفمندسازی یارانه‌ها نزد خزانه‌داری کل واریز کند. صددرصد وجوه واریزی در قالب قوانین بودجه سنواتی برای موارد پیش‌بینی شده در مواد (۸)، (۹) و (۱۲) اختصاص خواهد یافت.</p> <p>تبصره «۱» - دولت مکلف است اعتبارات هر یک از مصارف موضوع مواد مذکور را در سه جدول مستقل لایحه بودجه سنواتی درج کند.</p> <p>تبصره «۲» - دولت مکلف است، گزارش تفصیلی این ماده را هر ۶ ماه یکبار به دیوان محاسبات کل کشور و مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.</p> <p>تبصره «۳» - کمک‌های نقدی و غیرنقدی ناشی از اجرای این قانون به اشخاص حقیقی و حقوقی از پرداخت مالیات بر درآمد موضوع قانون مالیات‌های مستقیم مصوب اسفند ماه ۱۳۶۶ و اصلاحیه‌های بعدی آن معاف است. کمک‌های مزبور به اشخاص مذکور بابت جبران تمام یا قسمتی از قیمت کالا یا خدمات عرضه شده توسط آنها مشمول حکم این تبصره نخواهد بود.</p>	<p>ماده (۹) - دولت مکلف است صندوق هدفمندسازی یارانه‌ها را با شرایط زیر تشکیل دهد:</p> <p>الف) صندوق توسط هیئت امنایی به ریاست رئیس‌جمهور (یا معاون اول وی) و مرکب از وزیر امور اقتصادی و دارایی، وزیر رفاه و تأمین اجتماعی و معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور اداره می‌شود. دو نماینده مجلس شورای اسلامی نیز به‌عنوان ناظر با انتخاب مجلس شورای اسلامی در هیئت امنای صندوق شرکت می‌کنند.</p> <p>ب) صندوق دارای شخصیت حقوقی مستقل و استقلال اداری و مالی است و به‌صورت مؤسسه عمومی غیردولتی، طبق مقررات اساسنامه و سایر قوانین و مقررات مربوط اداره می‌شود و وظیفه و اختیار دارد، وجوه حاصل از اجرای این قانون را اخذ و به مصارف مقرر در این قانون برساند.</p> <p>ج) اساسنامه صندوق شامل ارکان، اعضا و وظایف، اختیارات مدت فعالیت و سایر مقررات حاکم بر اداره آن به پیشنهاد هیئت امنا، به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p> <p>د) صندوق صرفاً دارای واحد ستادی و متمرکز بوده و شعبه یا واحد وابسته‌ای نخواهد داشت.</p>

دلایل توجیهی کمیسیون ویژه در خصوص مصوبه	مصوبات کمیسیون	لایحه دولت
		<p>ه) اعتبارات و کارکنان مورد نیاز اداره صندوق از محل کاهش اعتبارات و کارکنان دستگاه‌های اجرایی تأمین می‌گردد.</p> <p>تبصره «۱» - دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۱۶۰) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری، مکلفند تمامی منابع حاصل از اصلاح قیمت‌های مشمول این قانون را به حساب صندوق واریز کنند.</p> <p>تبصره «۲» - صدرصد وجوه واریزی به صندوق به شرح سرفصل‌های مندرج در مواد (۵)، (۶) و (۸) این قانون با تصویب هیئت امناء اختصاص می‌یابد.</p> <p>تبصره «۳» - منابع پرداختی صندوق به اشخاص حقیقی و حقوقی با تشخیص هیئت امناء کمک تلقی می‌شود.</p> <p>تبصره «۴» - صندوق مکلف است، گزارش عملکرد سالانه را به هیئت وزیران جهت ارسال به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.</p> <p>تبصره «۵» - صندوق هدفمندسازی یارانه‌ها، جزء اشخاص مشمول ماده (۲) قانون مالیات‌های مستقیم</p>

دلایل توجیهی کمیسیون ویژه در خصوص مصوبه	مصوبات کمیسیون	لایحه دولت
		<p>مصوب اسفندماه ۱۳۶۶ و اصلاحیه‌های بعدی آن محسوب می‌شود.</p> <p>تبصره «۶» - کمک‌های نقدی و غیرنقدی ناشی از اجرای این قانون به اشخاص حقیقی و حقوقی از پرداخت مالیات بر درآمد موضوع قانون مالیات‌های مستقیم مصوب اسفندماه ۱۳۶۶ و اصلاحیه‌های بعدی آن معاف است. کمک‌های مزبور به اشخاص مذکور بابت جبران تمام یا قسمتی از قیمت کالا یا خدمات عرضه شده توسط آنها مشمول حکم این تبصره نخواهد بود.</p>
<p>• با توجه به قالب بودجه‌ای منابع تخصیص داده شده در اجرای مفاد این قانون، تنخواه اجرای آنها نیز از محل تنخواه بودجه تأمین خواهد شد.</p>	<p>ماده (۱۴) - تنخواه مورد نیاز اجرای این قانون در تنخواه بودجه سنواتی منظور و از محل منابع حاصل از اجرای این قانون در طول سال مستهلک می‌شود.</p>	<p>ماده (۱۰) - تنخواه مورد نیاز اجرای این قانون تا سقف یک‌دوازدهم از سرجمع بودجه عمومی سنواتی تأمین می‌شود و از محل منابع حاصل از اجرای این قانون در طول سال مستهلک می‌شود.</p>
<p>• با توجه به گذشت زمان از تصویب قانون بودجه سال ۱۳۸۷ وجود این ماده ضرورتی ندارد. در صورت اراده دولت برای اجرای این قانون در هر مقطعی از سال وجوه مورد نیاز با ارائه متمم و یا اصلاحیه در قانون بودجه سال ۱۳۸۸ قابل پیگیری و اجراست.</p>	<p>حذف ماده (۱۲)</p>	<p>ماده (۱۲) - دولت مجاز است، در راستای اجرای این قانون در سال ۱۳۸۷، وجوه حاصل را به ردیف درآمدی مربوط مندرج در قانون بودجه سال ۱۳۸۷ کل کشور واریز و معادل صددرصد (۱۰۰٪) اعتبار تحت عنوان «اعتبارات موضوع هدفمندسازی حامل‌های انرژی (درآمد - هزینه)» را هزینه کند.</p>

دلایل توجیهی کمیسیون ویژه در خصوص مصوبه	مصوبات کمیسیون	لایحه دولت
	<p>ماده (۱۵) - دولت مجاز است معافیت مالیاتی موضوع ماده (۸۴) قانون مالیات‌های مستقیم را علاوه بر افزایش سالانه آن، متناسب با تغییر و اصلاح قیمت‌های موضوع این قانون با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی طی پنج سال حداکثر تا دو برابر افزایش دهد.</p>	<p>ماده (۱۴) - دولت مجاز است معافیت مالیاتی موضوع ماده (۸۴) قانون مالیات‌های مستقیم را علاوه بر افزایش سالانه آن، متناسب با تغییر و اصلاح قیمت‌های موضوع این قانون با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی طی پنج سال حداکثر تا دو برابر افزایش دهد.</p>

پیوست - فهرست گزارش‌های مرکز در خصوص طرح تحول اقتصادی دولت

۱. مروری بر مبانی نظری و مطالعه تجربه پرداخت نقدی یارانه‌ها در برخی از کشورها (۹۲۶۷).
۲. ارزیابی الگوها و مدل‌های به‌کار گرفته شده برای بررسی آثار اقتصادی کاهش یارانه حامل‌های انرژی (۹۳۲۸).
۳. درباره لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها ۱. بررسی آثار قیمتی لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها بر هزینه بخش‌های کشاورزی، صنعت، حمل‌ونقل و خانگی (از بعد حسابداری) (۹۴۳۰).
۴. درباره لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها ۲. بررسی آثار مستقیم افزایش قیمت حامل‌های انرژی (طرح تحول اقتصادی) و برآورد ارزش جبرانی مورد نیاز بخش صنعت کشور در دو سناریو (۹۴۳۲).
۵. درباره لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها ۳. تأثیر لایحه بر قیمت تمام شده طرح‌های عمرانی (۹۴۴۵).
۶. درباره لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها ۴. هدفمند کردن یارانه‌ها و بودجه عمومی دولت (۹۴۴۶).
۷. درباره لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها ۵. ابعاد حقوقی لایحه (۹۴۴۴).
۸. درباره لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها ۶. بررسی مبانی، ملاحظات و محورهای لایحه (۹۴۴۹).
۹. درباره لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها ۷. برآورد آثار تورمی اصلاح قیمت «حامل‌های انرژی» در دو حالت «فشار هزینه» و «فشار تقاضا» در دو گزینه «یکباره» و «پلکانی» (۹۴۵۹).
۱۰. درباره لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها ۸. آثار مستقیم حذف یارانه‌های آب بر بخش‌های شرب، صنعت و کشاورزی (۹۴۶۰).
۱۱. درباره لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها ۹. بررسی آثار هدفمندسازی یارانه‌های انرژی در بخش کشاورزی (۹۴۶۲).
۱۲. درباره لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها ۱۰. بررسی مقایسه‌ای مواد لایحه و پیشنهادات مرکز پژوهش‌ها (۹۴۶۸).

منابع و مآخذ

۱. لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها، شماره چاپ ۵۰۳، شماره ثبت ۲۵۷.
۲. درباره لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها، ۵. ابعاد حقوقی لایحه، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دی ماه ۱۳۸۷، شماره مسلسل ۹۴۴۴.

شماره مسلسل: ۹۷۶۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی مصوبات و استدلالاتهای توجیهی کمیسیون ویژه طرح تحول اقتصادی در مورد لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه بخش عمومی)

تهیه و تدوین: سعید توتونچی ملکی

ناظر علمی: اسدا... جلال آبادی

متقاضی: سید کاظم دلخوش اباتری (سخنگوی کمیسیون ویژه طرح تحول)

سروراستار: حسین صدری‌نیا

واژه‌های کلیدی و معادل انگلیسی آنها: —

تاریخ انتشار: ۱۳۸۸/۵/۵